

I

(Законодателни актове)

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ № 283/2010/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 25 март 2010 година

за създаване на Европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване „Прогрес“

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 175, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) На 7 април 2000 г. Комисията прие съобщение, озаглавено „Местно действие за заетост: местно измерение на Европейската стратегия за заетостта“.
- (2) В съобщението на Комисията от 13 ноември 2007 г., озаглавено „Европейска инициатива за развитие на микрокредитирането в подкрепа на растежа и заетостта“, са определени четири приоритетни области за действие: подобряване на правната и институционалната среда в държавите-членки, създаване на атмосфера, благоприятна за трудовата заетост и предприемачеството, популяризиране на най-добрите практики и предоставяне на допълнителен финансов капитал на институциите за микрофинансиране. Като първа стъпка в изпълнение на тази програма Комисията и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) създадоха през 2008 г. Jasmine (Съвместно действие за подкрепа на институциите за микрофинансиране в Европа), която включва предоставянето на наставничество на небанкови финансови институции за

микрокредитиране и „гише за финансиране“ на обща сума от 20 милиона евро, предоставени от ЕИБ.

- (3) Съобщението на Комисията от 24 май 2006 г., озаглавено „Насърчаване на осигуряването на достоен труд за всички: приносът на ЕС за осъществяването на програмите за достоен труд в целия свят“, изтъкна важността на достойния труд за всички, което бе потвърдено и от резолюцията на Европейския парламент от 23 май 2007 г. за насърчаване осигуряването на достойни условия на труд за всички ⁽⁴⁾.
- (4) Изявлението на държавните и правителствените ръководители след срещата на високо равнище на Г-20, проведена на 24 и 25 септември 2009 г. в Питсбърг, съдържа ангажимент за подобряване на достъпа на бедните до финансови услуги, например чрез микрофинансиране. Те поеха също така ангажимент за създаване на международна експертна група за финансово приобщаване, която ще обобщава опита от прилагането на новаторски подходи при предоставянето на финансови услуги за бедните, ще насърча успешните регулаторни и политически подходи и ще разработва стандарти относно достъпа до финансиране, финансовата грамотност и защитата на потребителите.
- (5) В резолюцията си от 24 март 2009 г. с препоръки към Комисията относно европейската инициатива за развитие на микрокредитиране в подкрепа на растежа и трудовата заетост Европейският парламент поиска Комисията да засили усилията си за разработване на възможности за микрокредити в подкрепа на растежа и трудовата заетост. Освен това Европейският парламент одобри допълнителни 4 милиона евро под формата на подкрепа за пилотно действие, което да бъде осъществено в контекста на инициативата Jasmine. Европейският парламент призова също така Комисията да съфинансира проекти за микрокредити, по-специално за целеви групи в неравностойно положение.

⁽¹⁾ ОВ С 318, 23.12.2009 г., стр. 80.

⁽²⁾ Становище от 7 октомври 2009 г. (все още непубликувано в Официален вестник).

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 декември 2009 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 8 март 2010 г.

⁽⁴⁾ ОВ С 102 Е, 24.4.2008 г., стр. 321.

- (6) Настоящите усилия на Съюза и на държавите-членки е необходимо да бъдат укрепени с цел да се увеличи достъпът до и наличието на микрофинансиране до достатъчна степен и в рамките на разумен срок, така че да се отговори на високото търсене от страна на тези, които най-много се нуждаят от това в настоящия кризисен период, а това са лица, които са загубили или рискуват да загубят работата си, изпитват затруднения при навлизането или завръщането на пазара на труда, както и лица, за които съществува риск от социално изключване, или уязвими лица, които са в неблагоприятно положение по отношение на достъпа до традиционния кредитен пазар и които желаят да започнат дейност със или допълнително да развият свое собствено микропредприятие, включително самостоятелна заетост, като същевременно активно се насърчават равните възможности на жените и мъжете.
- (7) Съобщението на Комисията от 3 юни 2009 г., озаглавено „Споделен ангажимент за трудова заетост“, подчерта необходимостта да бъде даден нов шанс на безработните лица и да се открие пътят към предприемачеството за някои от групите в Европа в най-неравностойно положение, които имат затруднения при получаването на достъп до традиционния кредитен пазар. Освен съществуващите инструменти са необходими специфични действия за допълнително задълбочаване на икономическото и социалното сближаване посредством укрепващи мерки, предприети от ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ), както и други международни финансови институции, без да бъдат засягани мерките на държавите-членки. Поради това Комисията обяви предложение за нов механизъм на равнище ЕС за микрофинансиране (наричан по-долу „механизъм“), с който да се разшири обсегът на микрофинансирането по отношение на особено изложените на риск групи и да се окаже допълнителна подкрепа на развитието на предприемачеството, социалната икономика и микропредприятията. С цел механизъмът да бъде ефективен, да има трайно въздействие, да достигна възможните бенефициери и да служи като проактивен елемент както за икономическата политика, така и за местните политики за развитие, държавите-членки могат да създадат национална точка за контакт, която да насърчава, координира, оценява и контролира всички действия, предприемани в рамките на механизма на съответните им територии.
- (8) Все по-голям дял от микрофинансирането на уязвими лица в неравностойно положение по отношение на достъпа до традиционния кредитен пазар в Европейския съюз се предоставя от нетърговски институции за микрофинансиране, нетърговски кредитни съюзи и нетърговски банки, изпълняващи корпоративна социална отговорност. Механизъмът следва да подпомогне тези институции, предоставящи микрофинансиране, които допълват търговския банков пазар, чрез увеличаване на наличието на микрофинансиране, за да се отговори на настоящото търсене на търсене.
- (9) В много случаи доставчиците на микрофинансиране в Европейския съюз са търговски банки и те следва да се превърнат във важни партньори на механизма, с оглед да се възвърне доверието към кредитния пазар, като се поставя основен акцент върху клиентите, които не са кредитоспособни.
- (10) Публичните и частните организации, които предоставят микрофинансиране съгласно настоящото решение, следва да спазват принципите за отговорно отпускане на заеми и по този начин да избягват по-специално свръхзапълняемост на лицата и предприятията.
- (11) Наред с трудностите при получаването на достъп до финансиране, социалното изключване и несигурността на прехода от безработица или получаване на социални помощи към самостоятелна заетост са сред главните пречки за създаване и развитие на микропредприятия. Европейските инструменти за микрофинансиране могат да допринесат за оказването на подкрепа на структурите на социалната икономика, които помагат на социално изключените лица да се реинтегрират в обществото и да придобият основни умения, необходими за изпълнението на траен бизнес проект.
- (12) Използването на ресурси на Съюза е целесъобразно и отговаря на споменатата по-горе резолюция на Европейския парламент от 24 март 2009 г. Освен това единен механизъм с поле на действие целия ЕС ще повиши нивото на подкрепа от международните финансови институции и ще избегне разпръснатия подход, като по този начин се увеличава предлагането на микрофинансиране във всички държави-членки. За да се капитализира опитът на международните финансови институции, и по-специално на ЕИБ и ЕИФ, механизъмът следва да бъде създаден на основата на съвместното управление.
- (13) Действията, финансирани чрез механизма, следва да бъдат съгласувани и съвместими с другите политики на Съюза и да са в съответствие с разпоредбите на Договора и на приетите съгласно него актове. Дейностите на механизма следва да допълват други средства за интервенция на Съюза, по-специално финансовите инструменти на Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации (РПКИ), Jasmine, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Jeremie (инициативата Съвместни европейски ресурси за микро- и средни предприятия) и Европейския социален фонд (ЕСФ).
- (14) За целите на настоящото решение обхващат на „микрофинансиране“ следва да включва гаранции, микрокредитиране, собствен и внесен капитал, разширен, за да включва лица и микропредприятия, обхванати от настоящото решение, като микрокредитите се определят като заеми под 25 000 EUR. Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението на микропредприятията, малките и средните предприятия⁽¹⁾ определя „микропредприятие“ като предприятие, в което работят по-малко от 10 души, включително самостоятелна заетост, и чийто годишен оборот и/или общ годишен баланс не надхвърля 2 милиона евро, което следва да бъде подходящо определение за целите на настоящото решение.

(¹) ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36.

- (15) За целите на настоящото решение и в съответствие с националните разпоредби „микропредприятие в социалната икономика“ следва да означава микропредприятие, което произвежда стоки и предоставя услуги с ясна социална цел или което предоставя услуги на членове на общността с нестопанска цел.
- (16) Механизмът следва да се осъществява чрез подходящ набор от действия, които включват споделяне на риска, гаранции, инструменти на собствения капитал и дългови инструменти, предлагани от международни финансови институции на организациите, предоставящи микрофинансиране. За да се повиши ефективността на механизма, той следва да се координира и прилага последователно с европейски и национални финансови инструменти и национални финансови институции,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Създаване

Създава се европейски механизъм за микрофинансиране за трудова заетост и социално приобщаване, наречен Европейски механизъм за микрофинансиране „Прогрес“ (наричан по-долу „механизмът“).

Член 2

Цел

1. Механизмът предоставя ресурси на Съюза за увеличаване на достъпа до и наличието на микрофинансиране за:

- а) лица, които са загубили или за които съществува риск да загубят работата си, или които изпитват затруднения при навлизането или завръщането си на пазара на труда, както и лица, за които съществува риск от социално изключване, или уязвими лица, които са в неравностойно положение по отношение на достъпа до традиционния кредитен пазар и желаят да започнат дейност със или допълнително да развият свое собствено микропредприятие, включително самостоятелна заетост;
- б) микропредприятия, по-специално в социалната икономика, както и микропредприятия, в които работят лица, посочени в буква а).

2. Механизмът предоставя ресурси на Съюза за достъп до микрофинансиране и активно насърчава равните възможности за жените и мъжете.

Член 3

Бюджет

1. Финансовото участие от бюджета на Съюза за механизма за периода от 1 януари 2010 г. до 31 декември 2013 г. е в размер на 100 милиона евро.

2. За годишните бюджетни кредити се взема решение по време на годишната бюджетна процедура, включително, ако е необходимо, посредством прилагането на точка 37 от Междунин-

ституционалното споразумение от 17 май 2006 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията за бюджетната дисциплина и доброто финансово управление⁽¹⁾ или чрез други средства, предвидени в същото споразумение.

3. Общият бюджет за мерките за подкрепа, посочени в член 4, параграф 1, буква г), не надхвърля 1 % от бюджета на механизма, определен в параграф 1 от настоящия член.

4. Финансовото участие покрива пълните разходи на механизма, включително възнагражденията по договор за управление на международните финансови институции, посочени в член 5, параграф 2, управляващи финансовото участие на Съюза, както и всички други допустими разходи.

Член 4

Допустими действия и бенефициери

1. Механизмът се осъществява посредством използване на следните видове действия, както е целесъобразно:

- а) гаранции и инструменти за споделяне на риска;
- б) инструменти на собствения капитал;
- в) дългови инструменти;
- г) мерки за подкрепа, като комуникационни дейности, мониторинг, контрол, одит и оценка, които са пряко необходими за ефективното и ефикасно изпълнение на настоящото решение и за постигането на неговите цели.

2. Механизмът е отворен за публичните и частните организации, установени на национално, регионално и местно равнище в държавите-членки, които предоставят микрофинансиране на лица и микропредприятия в държавите-членки.

3. За да достигнат до крайните бенефициери и за да създадат конкурентоспособни и жизнеспособни микропредприятия, публичните и частните организации, посочени в параграф 2, си сътрудничат тясно с организации, представляващи интересите на крайните бенефициери на микрокредити, и с организации, и по-специално с тези, подкрепяни от ЕСФ, които осигуряват програми за наставничество и обучение за тези крайни бенефициери.

Член 5

Управление

1. Комисията управлява механизма в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно Финансовия регламент, приложим към общия бюджет на Европейските общности⁽²⁾.

⁽¹⁾ ОВ С 139, 14.6.2006 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 248, 16.9.2002 г., стр. 1.

2. За изпълнение на действията, посочени в член 4, параграф 1, с изключение на мерките за подкрепа, посочени в член 4, параграф 1, буква г), Комисията сключва споразумения с международните финансови институции, по-специално с ЕИБ и ЕИФ в съответствие с член 53г от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 и член 43 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2342/2002 на Комисията от 23 декември 2002 г. относно определянето на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета ⁽¹⁾. Посочените споразумения съдържат подробни разпоредби за изпълнението на задачите, възложени на финансовите институции, включително разпоредбите, определящи необходимостта да се гарантира допълняемост и координация със съществуващи европейски и национални финансови инструменти и да се насърчава пълно и балансирано покритие между държавите-членки.

3. Освен това, с оглед постигане на целите, установени в член 2, и за изпълнение на действията, установени в член 4, споразуменията, посочени в параграф 2 от настоящия член, включват задължение за международните финансови институции да реинвестират ресурсите и приходите, включително дивиденди и възстановени разходи, в действията, посочени в член 4, параграф 1, буква а), б) или в), за период от шест години след началната дата на механизма.

4. При закриването на механизма остатъчният баланс, дължим на Европейския съюз, се връща в общия бюджет на Европейския съюз.

5. Международните финансови институции, посочени в параграф 2 от настоящия член, сключват споразумения в писмена форма с публичните и с частните организации, предоставящи микрофинансиране, посочени в член 4, параграф 2, в които се определят техните задължения да използват ресурсите, предоставени на разположение от механизма, в съответствие с целите, определени в член 2, както и да предоставят информация за изготвянето на годишните доклади, посочени в член 8, параграф 1.

6. Бюджетът за мерките за подкрепа, посочени в член 4, параграф 1, буква г), се управлява от Комисията.

Член 6

Спазване на изискванията

Финансираните посредством механизма действия са в съответствие с разпоредбите на Договора и на приетите съгласно него актове.

Член 7

Защита на финансовите интереси на Съюза

1. Комисията гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза при осъществяването на действия по настоящото решение чрез прилагането на мерки за предотвратяване на измама,

корупция и други незаконни дейности, посредством ефективни проверки и чрез възстановяване на неправомерно изплатените суми и, ако се открият нередности, чрез ефективни, пропорционални и възпиращи санкции в съответствие с Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности ⁽²⁾, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности ⁽³⁾ и Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF) ⁽⁴⁾.

2. За действията на Съюза, финансирани съгласно настоящото решение, OLAF има правомощия да провежда разследвания въз основа на Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 и Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96, които се прилагат за всяко нарушение на разпоредба на правото на Съюза, включително нарушения на договорно задължение, определено на основата на механизма, в резултат на действие или бездействие от икономически оператор, което има или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Европейския съюз или на бюджетите, управлявани от него, посредством извършването на неоправдан разход.

3. Всички мерки по изпълнението, произтичащи от настоящото решение, включват позоваване на параграфи 1 и 2 от настоящия член и предвиждат по-специално надзор и финансов контрол от Комисията или всеки представител, упълномощен от нея, и одити от Европейската сметна палата, включващи, ако е необходимо, и одити на място.

Член 8

Годишен доклад

1. Международните финансови институции, посочени в член 5, параграф 2, предават на Комисията годишни доклади за изпълнение, в които се излагат подкрепените дейности по отношение на финансовото изпълнение, разпределението и достъпността на финансови средства с оглед отраслите и видовете бенефициери, приетите или отхвърлените заявления, сключените договори, финансираните действия и резултатите.

2. Не по-късно от 8 април 2011 г. и всяка година след това Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета годишен доклад по количествени и качествени показатели за дейностите, извършени съгласно настоящото решение през предишната година. Годишният доклад се основава на докладите за изпълнение, посочени в параграф 1. Той съдържа по-специално информация, свързана с приетите или отхвърлените заявления, сключените договори, финансираните действия, общия брой и вида бенефициери и географското разпределение на сумите, както и разпределението им по сектори.

⁽²⁾ ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2.

⁽⁴⁾ ОВ L 136, 31.5.1999 г., стр. 1.

⁽¹⁾ ОВ L 357, 31.12.2002 г., стр. 1.

Освен това годишният доклад съдържа информация относно въздействието и устойчивостта на механизма, изразени посредством общия брой на лицата и на микропредприятията, които продължават да бъдат наети или продължават да упражняват своята дейност в края на периода на подкрепата, предоставена им чрез механизма. И в края годишният доклад включва информация относно взаимодопълване с други средства за интервенция на Съюза, а именно ЕСФ.

3. След представянето на третия годишен доклад и въз основа на предложение на Комисията, Европейският парламент и Съветът могат да преразгледат настоящото решение.

4. Годишният доклад, посочен в параграф 2, се предава за информация на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите.

5. Въз основа на годишния доклад, посочен в параграф 2 от настоящия член, Комисията се стреми да гарантира постигането от механизма на целите, посочени в член 2, и неговата достъпност в рамките на целия Европейски съюз за тези, за които съществува риск от социално изключване или които изпитват затруднения при достъпа до традиционния кредитен пазар.

Член 9

Оценка

1. Комисията извършва междинна и крайна оценка по своя собствена инициатива и в тясно сътрудничество с междуна-

родните финансови институции, посочени в член 5, параграф 2. Изготвянето на междинната оценка приключва четири години след началото на действие на механизма, а на крайната оценка — най-късно една година след края на мандата(мандатите), даден(и) на международните финансови институции, посочени в член 5, параграф 2. Крайната оценка разглежда по-специално степента, до която механизмът като цяло е постигнал своите цели.

2. Резултатите от оценките се предават за информация на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Член 10

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 25 март 2010 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BUZEK

За Съвета

Председател

D. LÓPEZ GARRIDO